

AKTUALNA TEMA

KORISTNA
POBUJA

Novi ljudski odbori so se po vsej državi konstituirali. Že v samem začetku so se srečali z vrsto velikih nalog. Tu je družbeni plan za l. 1958 in perspektivni plan razvoja od leta 1957—1961, nadalje mnoštvo drugih nalog, od katerih rešitve bo v praksi odvisen nadaljnji razvoj našega komunalnega sistema, s tem samim pa pogoji in žiljenje naših državljanov.

V tem okviru nalog pripada prosto mesto stalnemu širjenju kroga tistih državljanov, ki aktivno sodelujejo v organih oblasti in družbenega samoupravljanja. To toliko bolj, ker je mogoče velike spremembe, ki jih pri naša novi zakoni s področja gospodarskega sistema, izvesti le z najširšim sodelovanjem vseh forumov in vseh delovnih ljudi.

Izvolitev novih ljudi v ljudske odbore pa postavlja tudi posebne naloge Socialistični zvezi in drugim družbenim organizacijam. Tisoče novih aktivnih članov v organih ljudske oblasti je pripravljeno, da se z voljo in odločnostjo lotijo dela, da bi opravičili zaupanje volivcev. Volja pa ne rešuje vsega, potrebno je tudi znanje. Sicer pa novo znanje ni nikoli odveč.

V zvezi s tem je zelo koristna pobuda nekaterih ljudskih odborov, ki so se že lotili organiziranja seminarjev, kjer bodo lahko novi odborniki izpopolnili svoje znanje o dolžnostih in pravicah ljudskega odbornika, o nalogah ljudskega odbora, o razmerjih med organi ljudske oblasti, med njimi in organi družbenega samoupravljanja itd. Se celo več, ta pobuda pomeni neodložljivo nalogo za vse. Čim bolje bo opravljeno to delo, toliko bolje in hitreje bodo ljudski odbori kos svojim nalogam. Bližnje zimske razdobje je še posebno primerno za take oblike dela. Oblike so različne in jih ne bi bilo dobro predpisovati, prav tako pa ne bi bilo prav, če bi nove odbornike prepustili da se znajdejo sami in da se samo s prakso znajdejo v delu.

T. S.

NADALJNJA IZGRADNJA
naše komunalne ureditve

L. 1957 pomeni pomembno etapo v graditvi našega komunalnega sistema. V tem letu smo opravili zelo pomembno organizacijsko in zakonodajno delo, ki pomeni učvrstitev tistih osnov komunalne ureditve, ki so bile postavljene leta 1955 ob uveljavitvi zakona o ureditvi občin in okrajev. Predvsem smo izvedli nekatere popravke v velikosti občin in okrajev, ker so dosedanje izkušnje pokazale, da majhne občine ne morejo niti gospodarsko niti kadrovske opravljati osnovnih funkcij, ki jih ima občina v naši komunalni ureditvi. Za politično učvrstitev komunalne ureditve in njeno približanje potrebam in željam delovnih množic so bile nadalje pomembne volitve v občinske in okrajne ljudske odbore. Ljudstvo je pri teh volitvah s svojo udeležbo in glasovanjem potrdilo dosedanje ukrepe v graditvi komunalne ureditve, kakor tudi politiko, ki so jo ljudski odbori v okviru splošne politike vodili pri graditvi svojih občin kot družbeno gospodarskih in političnih enot naše družbene skupnosti.

Tretji korak, ki ga je letos napravila zvezna ljudska skupščina v graditvi komunalne ureditve, je krepitev osnovnih funkcij komunne v našem družbeno gospodarskem in političnem sistemu. Z uveljavitvijo novih zakonov, ki se nanašajo na razdelitev skupnega dohodka gospodarskih organizacij, posebno na razdelitev med politično teritorialnimi enotami, krepimo komuno kot nosilca družbeno gospodarskih funkcij tako na področju razširjene reprodukcije kakor tudi na področju dviganja družbenega standarda prebivalstva. Za to svojo funkcijo ne dobijo občina samo potrebnih gospodarskih sredstev, temveč se krepijo tudi njene pravice pri vodenju gospodarstva njenega področja, pri čemer varuje, jasno, samoupravnost gospodarskih organizacij in ustanov. S temi novimi predpisi s področja gospodarskih odnosov kakor tudi s konkretno količinsko razdelitvijo nacionalnega dohodka krepimo gospodarsko osnovo komunalne graditve. Komunne postajajo zares prvi družbeni činitelj v socialističnih družbeno gospodarskih odnosih.

Razen krepitev funkcij dobiva komuna tudi končno fiziognomijo na področju izvrševanja politične oblasti. Kakor je znano, smo pri uvajanju komunalne ureditve leta 1955 prenesli na občine vrsto pristojnosti z okrajnih organov, da bi občine kot osnovne enote v sistemu politične oblasti dobile čim več osnovnih funkcij. Na občinski ljudski odbor in njegove organe smo prenesli največji del funkcije politične oblasti v razmerju do državljanov

in organizacij. Pri tem prvem koraku krepitev političnih funkcij ljudskih odborov pa ni bilo mogoče brez poprejšnjih izkušenj prenesti na občine bolj pomembnih politično upravnih zadev. Posebno normativne dejavnosti — tako glede reguliranja določenih odnosov med gospodarskimi organizacijami kakor tudi na drugih področjih — ni bilo mogoče dati v samostojno pristojnost občin, ker ni bilo gotovo, ali bodo mogle bivše majhne vaške občine to dejavnost pravilno opravljati. Dveletne izkušnje so pokazale, da so se občine in njihovi ljudski odbori, posebno po zadnjih teritorialnih spremembah, toliko učvrstili,

Napisal: dr. Leo GERŠKOVIČ

da je mogoče dosledno izvesti načelo, po katerem so občinski organi zares prvostopni organi v sistemu politične oblasti in da je občinam mogoče prepustiti, da vrsto razmerij med državljanji rešuje s svojimi normativnimi predpisi.

Številne občine, posebno pa bivše mestne občine s posebnimi pravicami, so terjale, da naj se z okraja prenesejo vse pristojnosti v prvostopnem reševanju. Zvezni izvršni svet je upošteval to zahtevo in že več kakor pol leta — skupaj z zastopniki ljudskih odborov, Stalno konferenco mest, republiškim organi itd. — pripravil zakonski predlog in uredbo, s katerima bo na dosledni načelni osnovi izvršen razpored pristojnosti med občinami in okraji oziroma občinskimi in okrajnimi ljudskimi odbori. To delo je bilo zelo obsežno, ker je terjalo revizijo skoraj vse naše zakonodaje in zavzemanje stališč glede vrste zelo zamotanih in občutljivih vprašanj.

Zakon o pristojnostih občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov je sedaj pred zvezno ljudsko skupščino. Zvezni izvršni svet je prav tako pripravil uredbo o pristojnostih in z njo razporedil tiste pristojnosti, ki jih navajajo zvezni predpisi. V skladu s tem so zakonodajni organi v republikah pripravili osnutek svojih predpisov o prenosu pristojnosti, ki so jih določile ljudske republike. Vsi ti predpisi bodo uveljavljeni v decembru, tako da bo novi sistem pristojnosti začel delovati v začetku prihodnjega leta, kolikor bodo izvedene vse potrebne priprave.

Razen doslednega prenosa vseh prvostopnih pristojnosti na občinske ljudske odbore in njihove organe, rešuje novi zakon vrsto drugih vprašanj, ki so bistvena

(Nadaljevanje na 2. str.)

11.700
2.000